

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobkyne: **J. P.**, bytom P., právne zastúpená spol. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Gröslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.: 37438-2/2014 zo dňa 17. júna 2014 o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia**, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 01. apríla 2015, č.k. 13S/155/2014-67, jednomyselne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 01. apríla 2015, č.k. 13S/155/2014-67, **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalovaná preskúmaným rozhodnutím č.: 37438-2/2014 zo dňa 17. júna 2014 zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza č. 10134-12/2014-PD zo dňa 07. apríla 2014 o priznaní náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 2150 €. Z odôvodnenia jej rozhodnutia vyplýva, že u žalobkyni došlo

k zhoršeniu zdravotného stavu v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 23.09.1988. Žalovaná vychádzala zo znaleckého posudku MUDr. J. Z., č. 1/2013 zo dňa 30.08.2013 doplneného 20.01.2014 a 10.03.2014, ktorý sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne hodnotil 1975 bodmi. Po prešetrení zdravotného stavu žalobkyne posudkovým lekárom pobočky sociálnej poisťovne bolo jej sťaženie spoločenského uplatnenia ustálené ku dňu 20. januára 2014 a počet bodov jej bol znížený o 900 bodov (hodnotený podľa položky 302f – poúrazové ťažké obmedzenie pohybu), ktoré boli započítané znalcom M. K. dňa 31. januára 1999. Priznané jej bolo 1075 bodov s určením hodnoty 1 bodu/2,00 €.

Žalobkyňa v odvolaní proti prvostupňovému správne rozhodnutiu namietala len výšku hodnoty jedného bodu. Podľa žalobkyne výška náhrady mala byť určená v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v roku 2014 tak, že hodnota jedného bodu mala byť určená výškou 16,48 €, t.j. za 1075 bodov jej mala byť priznaná suma 17 716 €.

Žalovaná potvrdila rozhodnutie pobočky sociálnej poisťovne lebo táto správne určila hodnotu podľa vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení vyhl. č. 19/1999 Zb. ako súčin 1075 bodov a sumy 2,00 € za jeden bod. Poukázala pritom na ustanovenie § 11 ods. 1 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení vyhl. č. 19/1999 Zb., podľa ktorej pri odškodnení pracovného úrazu je zákonný postup prikázaný bez možnosti spätnej účinnosti. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/146/2011 z 03. októbra 2011, publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2012 ako judikát č. 42/2012, v ktorom sa uvádza „Pretože v prejednávanej veci došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu až počnúc aprílom 2005, riadi sa výška odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vyhláškou č. 32/1965 Zb. v znení novely vykonanej vyhláškou č. 19/1999 Z.z. To znamená, že výška tejto náhrady je 60 Sk za jeden bod“. Z toho dôvodu žalovaná pri určení hodnoty bodu nevzala do úvahy skorší judikát najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso/23/2008 z 28. apríla 2009.

Krajský súd rozsudkom z 01. apríla 2015, č.k. 13S/155/2014-67, zrušil rozhodnutie žalovanej č.: 37438-2/2014 zo dňa 17. júna 2014 pre nesprávny právny názor a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v sume 714,53 € k rukám jej právneho zástupcu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že medzi účastníkmi konania bola sporná hodnota jedného bodu, patriaca za ďalšie sťaženie spoločenského uplatnenia, hodnotené 1075 bodmi. Krajský súd vychádzal najmä z ustanovení § 4 ods. 1, 2, 4, § 5 ods. 2, § 10 ods. 7, § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. a dospel k názoru, že podľa doterajších predpisov treba posudzovať bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a ich ohodnotenie, *ale výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa riadi zákonom č. 437/2004 Z.z.*

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu a to z dôvodu, že najvyšší súd vydal po roku 2008 ďalšie rozhodnutia, v ktorých prijal opačný právny názor ako bol uvedený v rozsudku sp. zn. 4Sžo/23/2008, na ktorý poukazovala aj žalobkyňa a z obsahu ktorého vychádzal aj krajský súd. Poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/105/2011 a najmä rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/146/2011 z 03. októbra 2011, ktoré v obdobnom prípade, kedy išlo o poistnú udalosť pred rokom 1999 a k ustáleniu zdravotného stavu došlo až v apríli 2005, vyslovil, že výška odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sa riadi vyhláškou č. 32/1965 Zb. v znení vyhlášky č. 19/1999 Zb.

Namietla, že zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. nevyplýva a ani zo systematického usporiadania tohto zákona sa nedá vyvodiť záver, že všetky inštitúty upravené zákonom č. 437/2004 Z.z. pri poškodeniach zdravia vzniknutých pred jeho účinnosťou, upravuje vyhláška č. 32/1965 Zb., okrem výšky náhrady. Pokiaľ by to bolo tak, potom by sa logicky mal zákon č. 437/2004 Z.z. aplikovať aj na zásady hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Ak by zákonodarca predpokladal, že sa toto ustanovenie nevzťahuje na niektorú z náhrad upravených v zákone č. 437/2004 Z.z., potom by také negatívne vymedzenie malo byť v tomto zákone jednoznačne uvedené. Právny poriadok Slovenskej republiky spätnú účinnosť právnej normy vylučuje, ak právny predpis výslovne neustanovuje inak. V danom prípade by sa preto mala uplatniť zásada „lex posterior derogat lex priori“, čo znamená, že neskoršie rozhodnutie súdu by malo mať prednosť pred riešením určitého typu situácií, vysloveným v skoršom súdnom rozhodnutí.

Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej vyjadrila, pričom sa pridržiavala obsahu svojej žaloby.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb.) začaté predom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením sa toto odvolacie konanie riadi ustanoveniami O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v rozsahu odvolania bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Spornou otázkou medzi účastníkmi je výška odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, teda suma odškodnenia patriaca za jeden bod.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. *sťaženie spoločenského uplatnenia je stav* v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. *náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia* sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a § 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. *na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia* v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred

nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Odvolací súd sa v zásade stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu a obmedzuje sa len na zdôraznenie správnosti tohto rozsudku a uvádza:

Vo vzťahu k výkladu pojmov „sťaženie spoločenského uplatnenia“ a „náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia“ ide o dva rozličné pojmy. Najvyšší súd v tomto zmysle vyložil ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. v rozsudku sp. zn. 4Sžso/23/2008 z 28. apríla 2009 tak, že toto ustanovenie predpokladá, že podľa doterajších predpisov sa bude posudzovať len bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj ich ohodnotenie podľa sadzieb stanovených v doterajších predpisoch, nie však výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Takýto výklad ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. považuje odvolací súd za správny a stotožnil sa s názorom krajského súdu, že výšku náhrady za ďalšie sťaženie spoločenského uplatnenia je potrebné určiť sumou 16,48 € za jeden bod podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z.

Odvolací súd považuje za nedôvodnú námietku žalovanej, že neskoršími rozhodnutiami najvyšší súd prijal iný výklad tohto ustanovenia.

Uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho sp. zn. 5Cdo/105/2011 z 21.09.2011 bolo odmietnuté dovolanie účastníka konania vo veci *mimoriadneho odškodnenia* pracovného úrazu.

V rozsudku sp. zn. 6Cdo/146/2011 z 03.10.2011 dovolací súd taktiež neriešil otázku, či sa má výška náhrad za sťaženie spoločenského uplatnenia posudzovať podľa doterajších predpisov alebo podľa zákona č. 437/2004 Z.z. Dovoláním napadnutý rozsudok preskúmaval len v medziach dovolania. Z obsahu tohto rozsudku vyplýva, že okresný súd v danej veci priznal náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, vychádzajúc z výšky náhrady 60 Sk za jeden bod, pričom účastníci v časti priznanej náhrady odvolanie nepodali. *V dovolacom konaní bola vznesená námietka, že výška tejto náhrady mala činiť iba 30 Sk, nie 60 Sk za jeden bod. Dovolací súd poukázal na to, že v tejto časti (v časti výšky náhrady za jeden*

bod) účastníci odvolanie nepodali a uviedol, že neexistuje rozumný dôvod, pre ktorý by výška náhrady mala byť posudzovaná podľa vyhlášky č. 32/1965 v znení platnom v čase, keď tieto nároky ešte nevznikli. V tomto kontexte treba chápať aj rozsudok dovolacieho súdu, ktorý de facto konštatoval, že okresný súd správne neurčil výšku náhrady za jeden bod iba v sume 30 Sk.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p. lebo žalobkyňa trovy nevyčísliła v zákonnej lehote.

Toto rozhodnutie senát najvyššieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2017

JUDr. Judita K o k o l e v s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová